

**Informacja do BIP o wynikach kontroli prawidłowości
Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
Plac Św. Rocha 5, 86-170 Nowe
(zwanym dalej MGOPS)**

*sporządzona w oparciu o ustawę z dnia 6.09.2001 r. o dostępie do informacji publicznej
(Dz.U. z 2016 r. poz. 1764) art. 4 ust.1 pkt 1 w związku z art. 6 ust. 1 pkt 4 pkt a*

I. Cel kontroli:

Ocena realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz zgodności zatrudnienia asystentów rodziny z wymaganymi kwalifikacjami.

II. Czas przeprowadzenia kontroli: w dniach 24 i 27 marca 2017 r.

Opis ustalonego stanu faktycznego oraz jego ocena:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o rozmowę i wyjaśnienia Kierownika MGOPS, asystenta rodziny oraz analizę dokumentacji.

Zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2017 poz. 697) zwanej dalej ustawą, pracę z rodziną organizuje gmina lub podmiot, któremu gmina zleciła realizację tego zadania na podstawie art.190.

Gmina została ustawowo zobowiązana do realizacji zadań z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

MGOPS działa obecnie na podstawie Statutu z dnia 26 stycznia 2011 r., przyjętego Uchwałą Nr V/30/11 Rady Miejskiej w Nowem. Od tego czasu dokument nie był aktualizowany, w związku z tym, w Statucie nie uwzględniono ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zadania Ośrodka szczegółowo ustalone zostały w Regulaminie Organizacyjnym, z dnia 10 grudnia 2012 r., wprowadzonego Zarządzeniem kierownika MGOPS Nr 12/2012. W powyższym dokumencie nie uwzględniono stanowiska asystenta rodziny i realizowanych przez niego działań.

Burmistrz Nowego Zarządzeniem Nr 144/2012, z dnia 29 czerwca 2012 r., upoważnił p. ██████████ do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny i wydawania w tych sprawach decyzji.

W wyniku czynności kontrolnych stwierdzono również, że w strukturze jednostki kontrolowanej nie wyodrębniono komórki realizującej zadania z pieczy zastępczej, co nie stanowi naruszenia przepisu art.10 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny.

W zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ustalono, co następuje:

- odnośnie do zapisu art.176 pkt 1: *opracowanie i realizacja 3- letnich gminnych programów wspierania rodziny,*
- zgodnie z art.179 ust.1 wyżej cytowanej ustawy *w terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.*

Do tej pory Gmina nie opracowywała 3-letniego programu wspierania rodziny. Kierownik MGOPS oświadczył, iż obecnie dokument jest w przygotowaniu i zostanie przedstawiony na sesji Rady Gminy w przeciągu najbliższych 3 miesięcy.

W okresie objętym kontrolą Kierownik MGOPS częściowo dopełnił obowiązku rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny. Zagadnienia zawarte zostały w sprawozdaniu rocznym z działalności MGOPS za 2015 r. Sprawozdanie zostało przyjęte Uchwałą Rady Miejskiej w Nowem nr XVI/119/16 z dnia 30 marca 2016 r. W zakresie wsparcia rodziny ujęto jedynie informacje finansowe dotyczące odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.

Sprawozdanie za rok bieżący zostanie przedstawione na najbliższej sesji Rady Gminy w dniu 29 marca 2017 r.

W okresie objętym kontrolą miasto zatrudniało następujących asystentów:

- p. ██████████ - umowa o pracę, od 4 czerwca 2012 r. do chwili obecnej (od 1 kwietnia 2015 r. - 21 kwietnia 2016 r. urlop macierzyński),
- p. ██████████ - umowa o pracę, od 1 kwietnia 2015 r. do 31 lipca 2015 r.,
- p. ██████████ - umowa o pracę, od 1 sierpnia 2015 r. do 26 sierpnia 2015 r.,
- p. ██████████ - umowa o pracę, od 1 września 2015 r. do 31 grudnia 2016 r.,
- p. ██████████ - umowa zlecenie, od 3 sierpnia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r.

Asystenci obejmowali pomocą :

- w 2015 r. 20 rodzin, w tym jeden przypadek rodziny zobowiązanej do współpracy przez Sąd,
- w 2016 r. 22 rodzin, w tym dwa przypadki rodzin zobowiązanych do współpracy przez Sąd,
- w 2017 r. (do dnia 23 marca) 11 rodzin, w tym dwa przypadki rodzin zobowiązanych do współpracy przez Sąd,

przy zachowaniu zasady, iż równocześnie nie pracował z więcej niż 15 rodzinami.

Na podstawie badanej dokumentacji ustalono, iż w okresie objętym kontrolą zatrudnieni asystenci rodziny, posiadali wymagane kwalifikacje, zgodne z art. 12 ust.1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Akta osobowe wszystkich asystentów nie zawierały oświadczeń dotyczących wypełniania obowiązku alimentacyjnego. Pani ██████████ uzupełniła oświadczenie w obecności kontrolerów. Ponadto akta osobowe p. ██████████ nie zawierały żadnego z wymaganych oświadczeń, zgodnie z art.12 ust. 2, 3, 4 ww. ustawy.

Dokumentacja kadrowa obecnie zatrudnionego asystenta zawiera *zakres czynności*, w którym nie ujęto wszystkich zadań zgodnie z art. 15 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W trakcie trwania kontroli Kierownik MGOPS sporządziła nowy zakres obowiązków asystenta rodziny, zawierający wszystkie ustawowe zadania.

Dokumentacja kadrowa p. ██████████ (byłego pracownika) nie zawierała zakresu czynności.

- W zakresie realizacji zapisu art.176 pkt 2 i pkt 4b:

- *tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,*
- *finansowanie podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.*

Gmina tworzy możliwość podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny. W okresie objętym kontrolą, asystenci podnosili swoje kwalifikacje poprzez szkolenia tematyczne. W budżecie Ośrodka zostały zaplanowane środki finansowe na szkolenia.

Praca asystentów nie była łączona z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego na terenie gminy, w której praca była prowadzona, co jest zgodne z art. 17 ust. 3 cyt. wyżej ustawy. Zgodnie z art. 17 ust. 4 ustawy asystenci rodziny nie prowadzili postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez gminę.

W okresie objętym kontrolą praca z rodzinami prowadzona była przez asystenta rodziny i pracowników socjalnych. Zgodnie z zapisami art. 11 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w przypadku, gdy Ośrodek Pomocy Społecznej podjął informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadzał w tej rodzinie wywiad środowiskowy, na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej. Jeżeli z analizy sytuacji rodzinnej wynikała konieczność przydzielenia rodzinie asystenta rodziny, pracownik socjalny występował do Kierownika Ośrodka z wnioskiem o jego przydzielenie, a Kierownik przydzielał rodzinie asystenta. Powyższe ustalenia odbywały się zawsze w formie pisemnej. Dokumentację dotyczącą przydzielenia rodzinie asystenta, posiadał w aktach osobowych rodziny, pracownik socjalny. Kierownik MGOPS oświadczył, iż wniosek pracownika socjalnego o objęcie rodziny wsparciem asystenta będzie się znajdował także w dokumentacji asystenta rodziny.

Ponadto, zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodzina również wyraża pisemną zgodę na współpracę z asystentem.

Zbadano dokumentację 13 rodzin prowadzoną w okresie objętym kontrolą. Asystenci dokumentowali swoją pracę poprzez: dziennik pracy asystenta, plan pracy z rodziną, notatki służbowe, sprawozdania.

Asystenci dokonywali okresowych ocen sytuacji rodziny, co trzy miesiące, zgodnie z wewnętrznymi ustaleniami, co nie stanowi naruszenia przepisu art.15 ust.1 pkt 15 ustawy o wspieraniu rodziny. Częstotliwość wejść w środowisko asystenta była adekwatna do potrzeb rodziny.

Plany pracy są sporządzane na okres trzech miesięcy. Na podstawie badanej dokumentacji, stwierdzono brak wyszczególnienia terminów zaplanowanych działań i przewidywanych ich efektów, zgodnie z art. 15 ust. 3. ww. ustawy.

- W zakresie realizacji zapisu art.15 ust.1 pkt 16: *monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z asystentem.*

Asystent rodziny prowadził monitoring funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną. Spotkania z rodziną były jedynie odnotowywane w godzinowym harmonogramie pracy asystenta, brak było notatek ze spotkań. Asystent zobowiązał się odnotowywać spotkania w teście osobowej rodziny.

Decyzja o zaprzestaniu lub dalszej współpracy asystenta z daną rodziną podejmowana jest wspólnie z pracownikiem socjalnym i Kierownikiem MGOPS w trakcie dokonywania okresowej oceny sytuacji rodziny.

- W zakresie realizacji zapisu art.176 pkt 7: *prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.*

Monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej prowadzony jest na bieżąco przez pracowników socjalnych, a także dzięki ścisłej współpracy z innymi służbami tj.: szkołami, ośrodkiem zdrowia, policją. Zależnie od potrzeb rodziny i sytuacji dziecka, podejmowane są stosowne działania.

- W zakresie realizacji zapisu art. 176 pkt 3c: *tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych przez:*

- *prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.*

W okresie objętym kontrolą na terenie gminy nie funkcjonowała placówka wsparcia dziennego. Przy MGOPS funkcjonuje świetlica środowiskowa, która zapewnia opiekę dla 30 dzieci. Ponadto przy gminnych szkołach działają świetlice szkolne.

- W zakresie realizacji zapisu art. 176 pkt 3a: *tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych przez:*

- *zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,*

oraz

- w zakresie realizacji zapisu art. 10 ust. 3: *praca z rodziną jest prowadzona w szczególności w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego, terapii i mediacji, usług dla rodzin z dziećmi, pomocy prawnej, organizowania dla rodzin spotkań.*

Gmina zapewnia rodzinie przeżywającej trudności dostęp do bezpłatnego, specjalistycznego poradnictwa (socjalnego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, terapeutycznego) poprzez różne instytucje działające na terenie miasta i gminy Nowe oraz na terenie Świecia. Szczegółowe informacje w tym zakresie przedstawione zostały przez Kierownika MGOPS.

- W zakresie realizacji zapisu art.176 pkt 3b i 4c: *tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych przez:*

- *organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,*
- *finansowanie kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające.*

W okresie objętym kontrolą, na terenie gminy nie istniały rodziny wspierające. W związku z tym gminy nie ponosiły kosztów związanych z ich funkcjonowaniem i szkoleniem. Z informacji przekazanych przez Kierownika MGOPS wiadomo, iż nie była prowadzona dotychczas żadna kampania informująca środowisko lokalne o możliwościach pełnienia funkcji rodziny wspierającej z uwagi na brak potrzeb w tym zakresie.

- W zakresie realizacji zapisu art. 176 pkt 5: *współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.*

Gmina współfinansuje koszty związane z utrzymaniem wychowanków przebywających w pieczy zastępczej:

- w 2015 r. - wydatkowano kwotę: 93 705,00 zł,
- w 2016 r. - wydatkowano kwotę: 100 672,00 zł,
- w 2017 r. (do dnia kontroli) - wydatkowano kwotę: 21 689,29 zł.

- W zakresie realizacji zapisu art. 15 ust.1 pkt 2: *opracowanie planu pracy z rodziną we współpracy z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, skoordynowanym z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej-*

Asystenci rodziny współpracują z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej, biorą udział w Zespołach ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka.

- W zakresie realizacji zapisu art.176 pkt 6: *sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art.187 ust. 3.*

Miasto i Gmina sporządza sprawozdania rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny oraz przekazuje je wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego. Sprawozdania przekazywane były w następujących terminach (dane ustalono z CAS):

- a) za I półrocze 2015 r. w dniu 22 lipca 2015 r.,
- b) za II półrocze 2015 r. w dniu 29 stycznia 2016 r.,
- c) za I półrocze 2016 r. w dniu 27 lipca 2016 r.,
- d) za II półrocze 2016 r. w dniu 30 stycznia 2017 r.

Powyższa analiza wskazuje, na przestrzeganie ustawowych terminów określonych w § 3 ust.1 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej (Dz.U. z 2016 r. poz. 213).

Na podstawie powyższych ustaleń skontrolowaną działalność oceniono pozytywnie z uchybieniami. Zalecenia pokontrolne zostały przekazane Kierownikowi jednostki kontrolowanej.

Zespół kontrolny:

Oddział ds. Wspierania Rodziny
i Systemu Pieczy Zastępczej
Wydziału Polityki Społecznej

Zatwierdził:

Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej